

Przewodnicząca:

prof. dr hab.

Katarzyna Chałasińska-Macukow

Rektor

Uniwersytetu Warszawskiego

rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28

00-927 Warszawa

tel.: 022 55 20 352

fax: 022 55 24 000

krasp@adm.uw.edu.pl

Dokument nr 11/V
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich**Stanowisko Prezydium KRASP
z dnia 17 kwietnia 2009 r.
w sprawie dokumentu*****Partnerstwo dla Wiedzy - Nowy model zarządzania szkolnictwem wyższym***

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, po zapoznaniu się z dokumentem „Partnerstwo dla Wiedzy: Nowy model zarządzania szkolnictwem wyższym”, przedłożonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawia następujące uwagi ogólne dotyczące treści tego dokumentu:

- Opiniowany dokument nie bierze pod uwagę istniejącego i uzasadnionego zróżnicowania misji i charakteru działalności uczelni.
- Dokument zawiera propozycje odnoszące się zarówno do spraw ważnych, jak i kwestii mało znaczących, przy czym pomija wiele problemów, których rozwiązanie jest dla szkolnictwa wyższego ważne i pilne. Dokument wydaje się zatem mało przydatny do opracowania nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, w najlepszym wypadku może posłużyć do nowelizacji obecnie obowiązującej ustawy.
- W dokumencie zawarte są zarówno cenne propozycje, w wielu przypadkach w pełni zgodne z rozwiązaniami, które były postulowane przez KRASP, jak też propozycje rozwiązań nieudanych, których wprowadzenie w życie doprowadziłoby nie do poprawy, lecz do pogorszenia stanu szkolnictwa wyższego w Polsce.
- Niektóre z przedstawionych w dokumencie propozycji są elementami obecnie obowiązującego prawa.
- W dokumencie w małym stopniu wykorzystano pozytywne doświadczenia szkół wyższych oraz rozwiązania, które już się sprawdziły w niektórych uczelniach i mogłyby być upowszechnione w całym szkolnictwie wyższym.
- W opiniowanym dokumencie brakuje odpowiedzi na kluczowe pytania dotyczące sposobu finansowania uczelni, a w szczególności ustosunkowania się do kwestii chesnego w szkołach publicznych oraz określenia kierunków modyfikacji algorytmu rozdziału dotacji stacjonarnej, a zwłaszcza sposobu wyznaczania kosztochłonności w warunkach postulowanego samodzielnego określania przez uczelnie kierunków prowadzonych studiów.

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich uważa, że istotne zmiany w systemie zarządzania szkolnictwem wyższym powinny wynikać z przyjętej strategii rozwoju szkolnictwa wyższego, a reformowanie szkolnictwa wyższego wymaga ścisłej, partnerskiej współpracy Ministra i środowiska wyższych uczelni, opartej na zaufaniu i przejrzystości działań.

Przedstawione w załączniku bardziej szczegółowe uwagi do treści dokumentu przedłożonego przez Ministerstwo powinny być odczytywane w kontekście powyższych ogólnych stwierdzeń.

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow

Załącznik
do Stanowiska Prezydium KRASP
z dn. 17 kwietnia 2009 r.
(dokument 11/V)

**Uwagi dotyczące wybranych tez dokumentu
*Partnerstwo dla Wiedzy - Nowy model zarządzania szkolnictwem wyższym***

Punkt 1. Stworzenie mechanizmu wyłaniania krajowych naukowych ośrodków wiodących

1. Zaproponowana koncepcja Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących (KNOW) nie zyskała poparcia Prezydium KRASP. Jest ona zaprzeczeniem zasady, która legła u podstaw zgłoszonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pakietu 5 ustaw dotyczących badań naukowych, zgodnie z którą ograniczone zostaną dotacje statutowe na rzecz finansowania projektów badawczych. Przedmiotem wcześniejszych wstępnych dyskusji rektorów była niedookreślona idea tzw. „okrętów flagowych”. W pracach nad Strategią kwestie te powinny zostać szczegółowo rozważone – z uwzględnieniem rozwiązań wariantowych – i powinny stać się przedmiotem debaty w środowisku akademickim.

Punkt 2. Integracja uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym – tworzenie regionów wiedzy

1. Misją uczelni akademickich jest prowadzenie badań i kształcenie w wymiarze uniwersalnym. Jej pochodną jest współpraca uczelni z otoczeniem. Nie można jednak traktować uczelni w danym regionie jako wyłącznie regionalnych – uczelnie, a przynajmniej pewna ich część, muszą funkcjonować zarówno w regionie, jak i poza nim, także w skali międzynarodowej. Zbyt duży nacisk na „regionalizację” uczelni może doprowadzić do ograniczenia możliwości ich internacjonalizacji i niedopuszczalnego stopniowego zaniku funkcji uniwersalnego ośrodka tworzenia wiedzy.
2. Budowanie ściślejszych więzi między uczelnią a jej otoczeniem jest w wielu przypadkach wskazane. Należy jednak pozostawić uczelni swobodę decydowania o tym, jakie instrumenty administracyjne będą wykorzystane do realizacji tego postulatu.
3. Bardziej skutecznym sposobem budowania ścisłych więzi między uczelniami a ich otoczeniem niż narzucanie - z mocy prawa - określonych struktur administracyjnych, takich jak konwenty, jest tworzenie odpowiednich regulacji finansowych (m.in. ulgi podatkowe oraz możliwość zasilania finansowego uczelni przez instytucje samorządowe, czy lokalne organy władzy państwowej).
4. Samorządowe publiczne szkoły wyższe, jeśli powstaną, powinny kształcić na ogólnych zasadach określonych w *Prawie o szkolnictwie wyższym*.

Punkt 3. Zmiany w ustroju uczelni publicznej

1. Dopuszczenie różnych trybów powoływania rektora oraz kierowników jednostek organizacyjnych powinno być regulowane przepisami zawartymi w statucie uczelni.
2. Obligatoryjne istnienie konwentu nie jest uzasadnione. Tam, gdzie zostałby utworzony, jego skład, zasady powoływania i kompetencje powinien określać statut uczelni, tak jak to wynika z obecnie obowiązującej ustawy.

Punkt 4. Lepsze wykorzystanie potencjału badawczego i dydaktycznego polskich uczelni

1. Regulacje prawne powinny przewidywać szybką likwidację wieloletowości, rozumianej jako praca w więcej niż jednej uczelni. Nie osiągniemy tego celu bez rozszerzenia możliwości podejmowania decyzji kadrowych i płacowych przez rektorów.
2. Komercjalizacja dorobku naukowego powinna być realizowana w różnych prawnie dopuszczalnych formach. Tworzenie spółek prawa handlowego powinno być jedną z możliwości, a nie obowiązkiem.
3. Pożądane są zmiany legislacyjne, które stymulują lub ułatwiają konsolidację uczelni lub ich jednostek organizacyjnych.
4. System gromadzenia informacji o szkolnictwie wyższym powinien być stworzony w powiązaniu z rozwojem infrastruktury informacyjnej wspomagającej kształcenie, prowadzenie badań i zarządzanie w uczelniach (zgodnie z treścią uchwały Zgromadzenia Plenarnego KRASP z dnia 23 listopada 2007 r. w sprawie informatyzacji uczelni). Niezbędne jest wsparcie finansowe tego przedsięwzięcia przez Ministerstwo.

Punkt 5. Uproszczenie finansowania szkół wyższych

1. Celowe jest zwiększenie przejrzystości zasad określania wysokości dotacji kierowanych na uczelnie oraz wzmocnienie zadaniowego charakteru dotacji.
2. Kluczowe znaczenie dla oceny proponowanych zmian zasad określania wysokości dotacji stacjonarnej ma m.in. ustalenie kierunku zmian „stałej przeniesienia” oraz sposobu wyznaczania kosztochłonności w warunkach postulowanego samodzielnego określania przez uczelnie kierunków prowadzonych studiów. W opiniowanym dokumencie kwestie te nie zostały poruszone.
3. Nie należy z założenia odrzucać możliwości finansowania szkolnictwa wyższego przez wprowadzenie powszechnej odpłatności za studia wraz z odpowiednim systemem stypendiów i kredytów.

Punkt 6. Poprawa jakości kształcenia

1. Uczelnia jest zobowiązana do wdrożenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na gruncie obecnie obowiązującego prawa (rozporządzenie dotyczące standardów kształcenia, wydane w 2007 r.).
2. Uczelnie spełniające odpowiednie wymagania powinny samodzielnie określać kierunki prowadzonych studiów. Uprawnienia te powinny być związane przede wszystkim z jakością działalności uczelni. Uprawnienia takie mogłyby mieć w szczególności uczelnia, która uzyskała wyróżniającą ocenę PKA i środowiskowych komisji akredytacyjnych.
3. Wyjaśnienia wymaga intencja postulatu, aby uczelnie mogły otwierać nowe kierunki studiów bez zgody Ministra pod warunkiem, że nie zostanie zwiększona ogólna liczba studentów studiów stacjonarnych studiujących w poprzednim roku akademickim w danej uczelni. Czy oznacza to dążenie do ograniczenia liczby studentów studiów stacjonarnych?